

Előfizetési ár:

Egész évre — — — 4 K.
Fél évre — — — 2 K.
Negyed évre — — — 1 K.
Egyes szám — — — 20 f.

Felelős szerkesztő:

SUGÁR KÁROLY
m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:

BALOGH ERNŐ
m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos milliméter
soronkint 6 fillérrel szá-
mítatnak.
Az egész oldal négy hasáb
széles.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláski-
nálóat és kereslet rovata
rövid közlésekre díjtala-
nul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V.,
Aikotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szét-
küldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő»
szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz.
A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordít-
tatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Felhívjuk t. olvasóink figyelmét lapunk szer- kesztői üzeneteire.

TARTALOM.

A csemetéknek kiemelése, csomagolása és szállítása. (L—1.)
Védekezés a csemetéknek a fagy által való kiemelése ellen. (L—1.)
A vadász tennivalója tél végén. (Gy. Gy.)
A rőtvedről. (S. K.)
Gazdasági tanácsadó: A gerezna értékesítése. (bl.) — Gombák
elleni védekezés a kertben. (bl.) — Méhcsaládok egyesítése.
(—h.). — Pázsit készítése. (—h.).
Külföldiek: Kinevezések. — Házasság. — Méhészeti tanfolyam.
Halálozás. — Köszönetnyilvánítás. — Nyugdíjbiztosítás.
Kávé mint a részegeskedés ellenszere. — Fáczipő. — Halász
horog.
Hivatalos közlemények.
Szerkesztői üzenetek.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Tárcza: Az erdőmester úr. (H. Gabnay Ferencz.)

A csemetéknek kiemelése, csomagolása és szállítása.

A csemetenevelés fontosságát s ama körülményt, hogy a jövő erdő alapját képező erőteljes, zömök csemeték nevelése érdekében se munkát, se költséget nem szabad kimélni, az «Erdő» hasábjain már több közlemény méltatta. Vétkes könnyelműség lenne, ha az aránylag költségesen felnevelt, életerős csemetéket a nem-bánomság, a vigyázatlanság vagy a rosszakarat éppen az elültetés előtt, a kiemelési, csomagolási és szállítási munkánál tenné tönkre.

Tudvalevő dolog, hogy az ültetés sikere első sorban attól függ, hogy az elültetett csemeték gyökerei életképesen kerüljenek a talajba, mert ha a csemeték gyökere a hanyag kezelés folytán elszáradt, nincs az a gondos ültetés, mely életre keltse erdőnevelésre szánt csemetéinket. Sőt a pusztuláshoz nem is szükséges az egész gyökérzet kiszáradása, elég, ha a talaj tápláló anyagainak felszívására rendelt hajszálgökerek száradnak el. Különösen a fenyőcsemeték, a melyeknek a visszaszerző képessége aránytalanul csekélyebb, mint a lomblevelű csemetéké, sanylik meg a hanyag kiemelési,

csomagolási és szállítási munka pusztító következményeit.

A kiemelésnél minden csemetesor előtt, úgy azonban, hogy a csemeték gyökereit meg ne sértsük, a csemeték gyökereinél valamivel mélyebbre ható árkot ásunk s a csemetesor tulsó oldalára kerülve az árokba döntjük az egész csemetesort. Az így árokba döntött csemetéket könnyen emelhetjük ki, a nélkül, hogy a hajszálgökereket megsértenők; pedig be sok helyen látjuk, hogy felületes megbolygatás után a csemetéket csomójával rángatják ki a talajból s a hajszálgökerek nagy része elszakadva a földben marad.

Még mielőtt a csemeték kiemeléséhez fognánk, egy dézsában, vagy egy a földbe vájt gödörben agyagnak vízben való keverésével híg pépet készítünk. A pép sűrűsége olyan legyen, hogy a beléje mártott gyökert kihúзва, az egész gyökérzet ugyan péppel legyen bevonva, de azért a gyökerek össze ne tapadjanak, hanem minden gyökérszál külön függjön.

A kiemelt csemetéket a csemeték nagyságához képest száz vagy több száz darabból álló csomókba szedjük s a csomók gyökereit a pépbe bemártva mohhal és raffia hánccsal körül kötjük. E munkát a kiemelés után azonnal kell megtennünk, nehogy a gyökerek a nap szárító hatásának legyenek kitéve.

Ha csemetéink csomagolásánál e szabályt pontosan betartjuk, csemetéink gyökérzete nedves péppel bevonva tovább él, ugyanis egy vékonyka talajréteggel van körülvéve, melyből addig is táplálkozik, míg kiültetésére kerül a sor.

Egyszerűbb az eljárás, ha a kiemelt csemeték gyökérzetét a csemetekertben beföldeljük, a csemetéket a kiültetés helyére nedves mohhal rétegezve szállítjuk s ott ismét beföldeljük s nedves mohhal ellátott hátikosarakban vitetjük az ültető munkásokhoz. Ez a kiemelési és szállítási mód kevesebb munkát, de a lelkiismeretességnek, a vigyázatnak oly mértékét igényli, a melyet műveletlen s igen gyakran még rosszakarátú munkásainktól alig várhatunk.

Ha a csemeték az előbb jelzett módon, csomókba lesznek összekötve és ekként beföldelve, szállítva s az ültető munkásoknak átadva, úgy, hogy a csomókat közvetlenül

az elültetés előtt az ültető munkások bontják ki: mentek leszünk minden hanyag és rosszakaratú eljárás következményeitől s biztosak lehetünk, hogy csemetéink életre képes gyökérrzel kerültek a talajba. (L—l.)

Védekezés a csemetéknek a fagy által való kiemelése ellen.

Minden csemetenevelőnek, ki a fagyok ellen nem védekezik, bosszusan kell tapasztalnia, hogy csemetéit tavasz elején, a hó olvadása után, a fagy többé-kevésbé kihúzgálja s a múlt évben kifejtett odatörekvő igyekezetét, hogy csemetekertje hiánytalan soraival szemet gyönyörködtető is legyen, meghiúsítja.

Az ily fagykárok ellen legbiztosabban úgy védekezünk, ha ősszel a fenyőcsemete-sorok közeit mohhal, a lombfacssemete-sorok közeit pedig száraz lombbal töltjük ki.

A fagy által való kihúzásnak az a magyarázata, hogy nappali olvadás után az éjjeli fagy a talaj felső rétegét fölemeli s ezzel a csemeték apró gyökereit is a talajból kihúzza; de ha a talajt moh vagy lombalom fűdi, a fagy nem a talaj felső rétegét, hanem a moh- vagy lombtakarót fogja fölemelni s a csemeték érintetlenül maradnak.

A mohhal vagy lombbal való takarás dacára is megtörténhetik, hogy erősebb fagyok a szélső, utak mellett fekvő csemeteágyakban, melyek az ilyen károsításnak leginkább ki vannak téve, a csemeték egy részét kihúzgálják. Az így s egyáltalán a fagy által kihúzott csemetéket azonnal menteni kell, de nem úgy, hogy azokat a földbe visszadugdossuk, hanem porhanyó föld-

del a csemetesor talaját úgy feltöltjük, hogy a kihúzott csemeték gyökerei a nélkül, hogy gyökérszálaik összenyomattak, vagy egyébként rendkívüli helyzetbe kerültek volna, minden oldalról földdel legyenek körülveve.

A csemeték gyökereire mindenek felett ügyelnünk kell. Minden fanemnek más és más a gyökérképződése, például a tölgy erős szívógyökeret hajt s ehhez csatlakoznak a mellékgökerek, már a luczfenyő nem nevel szívógyökeret, hanem gyökérzetét a talaj felszínén terjeszti szét. E különféle gyökéralakzatok már a kis csemetéknél felismerhetők s a legnagyobb hibát követnők el akkor, ha a fagy által kihúzott luczfenyő csemeték gyökereit az ujjunkkal szűrt lyukba beszorítanánk. Az így természetellenes állásba került gyökérzet előbb a természetének megfelelő állásba igyekszik fejlődni, például a lyukba szorított luczfenyő-csemete gyökérzete előbb szétterülő oldalágakat nevel s addig a csemete növekedése teljesen megakad, míg a gyökérzet a csemete természetének megfelelően meg nem újul. A rosszszul ültetett csemetéknél tehát legalább is egy évet veszítünk el.

A csemeték sorközeinek mohhal és lombalommal való takarását egyesek ellenzik, mert szerintük e takarással a csemetéket elkényeztetjük. Pedig éppen ellenkezőleg a természet törvényét követjük, hisz a természetes felújulásnál a magavetés útján keletkezett csemetéket is moh és alom veszi körül s azzal, hogy a jegenyefenyő-csemetéket árnyalókkal védjük, szintén a természet ujjmutatását követjük, mert a természetben is a fagy és napfény iránt érzékeny jegenyefenyő-csemetéket az anyafák beárnyalása védi. (L—l.)

TÁRCZA.

Az erdőmester úr.

Irta: *Hathalmi Gabnay Ferencz.*

(Folytatás.)

Az agg lovag sokáig nézte a vár alján elterülő vidék tavaszi pompáját, azután pedig látnok hangján felelt:

— János, János, súlyos szót ejtettél ki, tele vérrel és lánggal s hiába fog folyni s czéltalanul fog lobogni, mert valamennyien, fejedelem, lovag és pap mind a lázadókra fog támadni, össze fog tartani akkor, a mikor titeket minden összetartás nélküli szétkergetett birkákként vágóhídra vonszolnak. Igazságtalanságot és erőszakot fogtok akarni megboszulni, véres tettekkel túl fogtok tenni azokon, de ezáltal Isten áldását s a jó emberek imádságát töletek el fogjátok fordítani. János, egy nép önsegélye valami borzasztó dolog!

— De csak így nem maradhat — mondott ellen János — azt ön is belátja, de hát akkor honnan jöjjön az elviselhetetlen sors javulása?

— Tőle — felelte komolyan az agg lovag s tar fejéről leemelte baretjét.

— Igazad van, nem késhet már sokáig, mert ezt az állapotot *senki* sem viselheti már el. A császár panaszkodik s joggal; a nagyfejedelmek panaszkodnak s szö-

vetkeznek egymás között a császár és a nemesség ellen, a nemesség kiabál és császár és fejedelmek ellenében áll össze, hogy a közbéke meg legyen óva, de ők maguk nem restellik az utonállást s védtelen kereskedők s más polgárok fosztogatásából élnek. A papság pedig töménytelen összeget zsarol ki a népből, de maga nem akar semmit sem adózni s semmit sem adományozni, sőt még az arra való felszólítást is véteknek minősíti; így persze az egész teher a szegény paraszt nyakába zúdul. Látnod, János, azért nem kellene parasztnak lenned.

— Nem hagyhatom szegény gyámoltalanokat úgy magukra — mondta János — hozzájuk szítok, mert hozzájuk tartozom, jöjjön, a minek jönnie kell.

Szavát a várudvarról felhangzó nagy zaj követte. Graveneci Wulf, az öreg úr egyetlen örököse vadászatról lóháton érkezett haza, utána kocsi hatalmas szarvast hoztak, melyet súlyos nyállal ijjazott le. Lovát maga vezette az istállóba s csak azután jött fel apját üdvözölni. A vendéggel is kezét fogott, a mint nevét megtudta, mert apja sokat beszélt neki róla.

Beesteledett; János fogta lándzsáját s haza készült; a fiatal úr pedig vadászterülete határáig óhajtotta elkísérni, mivel ott még egy farkasvermet akart megvizsgálni, mert a rendkívül nagy vadállomány mellett ez a dúvad is nagyon elszaporodik s így nem is éhségből,

A vadász tennivalója tél végén.

Irta: Gy. Gy.

Télvégi tennivalónk tulajdonképen már akkor veszi kezdetét, a midőn a földény befejeztével a hasznos vad lelövésében beáll a hosszú pihenés időszaka s a vadász-szórakozások kellemes idényét, Gyertyaszentelő napjától kezdve a hivatásos vadászember komoly tennivalói kezdik felváltani. A tovaplántálásra hivatott törzsek etetése és óvása kettőzött gondot igényel most már, akár a szörmés, akár pedig a szárnyas vad télvégi gondozásáról legyen szó. A tél szűk asztala és zord hidege amúgy is súlyos megpróbáltatásokat zúdit, kivált egyes esztendőkbén a vadállományra, úgy hogy legalább a ragadozók minden nemét kell igyekeznünk tavasz beálltáig a hasznos vad közeléből száműzni. Épen ezért minden friss hóesés után a csapák felé tekintünk, hogy ott a szörmés ragadozók ismert váltóit a biztos kezű lövők gondjaira bizzuk. Kedvező szelek esetén, legkivált a czafatokkal körülzárt terepeken, ha megbízható hajtók állanak rendelkezésünkre, a lövonal felé terelt rablósereg, biztos zsákmánnyá válhatik.

A nőstényük körül tömegesebben udvarló kan rókák, jól bevezetett ebek segélyével hamarosan kizavarhatók az oduból. Am azért a csapdák is mindenkor jó szolgálásokat tesznek, s kivált a kipróbált szerkezetű Weber Rudolf-féle haynauai rókafogó-készülékek, a rókán kívül temérdek egyéb rablófélet is kezünkre juttathatnak.

Ha a hóállás még elég magas, a mi kárpátokszerte hazánkban márczius derekáig korántsem ritkaság, legkivált holdvilágos éjeken, a döggkunyhó körül sok érde-

kes jelenet tanui lehetünk s legalább fegyverünk sem hever parlagon, ha tán nem is volnánk épen hivatásos vadászemberek.

A hasznos vad téli etetésének mérsékeltebb adagolásával ugyancsak csinyján kell bánni. Jégtörő Mátyás néha február végén uj telet zúdit a senyvedő vadra, sőt még márczius első felében is, Gergely ha megrázza hópihész szakállát, olyan parázs hófergeteget küld, a mitől meg-meg szikrázik a legedzettebb agyaras vad szeme is.

Mivel a dúvadnál a párosodás következményei tavasz beálltára már láthatóvá lesznek, igyekeznünk kell alkalmas időpontok kilesésével a jövőre rabló nemzedéket csirájában kipusztítani; így aztán nem érhet bennünket később a szemrehányás állatvédelem szempontjából sem, hogy a gyámoltalan rablófiakat kinosan elpusztulni hagyjuk.

A hasznos vad közül lelövésre szánható objektumként február havában még a fáczánkakasok korosabb nemzetsége volna számításba hozható. Az erőteljes nemzedéket létesíteni hivatott fiatalabb fáczánkakasoknak dürgésszaka megindultával sok galibát okoz a térről megmaradt idősebb kakasok verekedő természete; a dürgés körül folytatott verekedésekben aztán kimerül mindkét kakasgeneráció, úgy hogy a jérezék túlnyomó része ennek következtében megtermékenyítetlen marad, a mi aztán a jövő nemzedék rovására megy. Jólehet nálunk a tilalmi idő február 1-ével a fáczánra is kiterjed, mindenkor üdvös dolgot cselekszünk azért, ha a januárról elmaradt vén fáczánkakasok elől, a tovaplántálás útját kellő időben elvágjuk azzal, hogy őket

hanem csupa pajzánságból is veszélyezteti a galyszedő gyermekeket. Ezzel aczélives ijját fogta s követte vendégét, a kitől azt kérdezte, hogy Dettingenben nem lakik-e senki a nemesség köréből való?

— De igen, Riedstein öreg ura, leánykájával a Degenfeld várauskában a templom mellett lakik — s a mint erősen ránézett a fiatal úrra, észrevette, hogy elpirult.

— S hogy tetszik magának az öreg lovag? — kérdezte tovább a fiatal úr.

— Igen szabadszelleme legény lehetett — válaszolt János — a ki a magas korról még most is daczol, de a leánya, a kit gyakran látok a templomba menni, nagyon szép és kedves egy teremtes.

— Ismerem Riedsteini Irmtrudot — nyögte ki a lovag — Urach várában a farsangutói táncz alkalmával láttam, sőt a nagy sorban tánczoltam is vele, de az apját nem láttam, az ott ült a Gundelfingeni mellett.

— Nem is jár ritkán a várauskájukba — erősítette meg emez.

Kisérője ajkait egymásra szoritotta s csak ennyit mondott, hogy «ott az a vén tölgy a mi határunk Württemberg felé s a mögött van a farkasverem. Ha segíthetek valamiben, csak keressen fel bátran. Isten vele!»

De alig hogy elváltak s János még hallgatta a vadgalamb bűgását, meg a fekete harkály kopogását, a mint

a bélskorhadt fában dolgozott, máris hangos segélykiáltásokat is hallott a verem felől.

Nagy ugrásokkal ott termett s látta, hogy a fiatal lovag minden elővigyázat nélkül közeledett a veremhez, úgy hogy a laza kavics engedett lábai alatt s ő is lecsúszott a fenevadhoz a verembe. A farkas pedig addig nem bántotta, míg szemmel tartotta, de a mint megfordult s ki akart mászni fenttrekedt fegyveréért, szarvasbőr üllepjébe vágta fogait s hátulról le, saját magára rántotta a lovagot, a kinek a terhe alatt ugyan nem igen mozdulhatott, de épen ezért a helyzet változtatása sem látszott tanácsosnak. János még épen eleget látott, hogy ő is leugorjon s széles késével megnyugtassa a fészkelődő farkast. Mikor kimásztak, a lovag leült, melle nagyokat zihált még, úgy hogy János megkérdezte, ne kísérje-e haza, de ez csak nagyokat lélegzett s azt felelte:

— Nem, nem, de tiszteletteljes üdvözetemet jelentse Irmtrudnak, azaz Riedstein kisasszonyának.

Ezzel hirtelen felszökött s János az ő könnyű lépteit már csak rövid ideig hallotta. Vörösös-sárgán kelt a hold, a bükk még kopasz sudaráról a rigó dala hangzott s a fiatal vetésben szarvasok egy csapata legelészett s kergetődött s csak habozva tágitott, a midőn János követ dobott közéjük.

Hazaérve csodálkozva látta kapuja előtt nagynénjét

utólag is kilövöldözzük; már ha ezzel januárban épen végkép el is késtünk volna. Nevesebb fűzántenyésztéseket fentartó egyes külföldi államokban, a tilalmi idő közvetlenül a márcziusi dürgésszak bekövetkeztével veszi kezdetét s így ott rendszerint annyira tizedelgetik addig is a kakasok idősebb állományát, hogy dürgés beálltára márcziusban, kizárólag a fiatal és így legerőteljesebb kakasnemzedék teljesítheti aztán a nemi tova-plántálás feladatát.

A koslató rókán kívül a nyuszt, a nyest, a vadmaeska, a görény és a menyét is most éli a párosodás szerelmi szakát. Persze gereznáik most tél végével már korántsem a legbecesebbek; a nemi élet körül megvívott elkeseredett harcok erősen megtépázzák azt a kevés szőrmét, a mi tél végére még rajtuk maradt.

Habár a vidra úgyszólván egész esztendőn át szeretkezik, a miről az év minden szakában jelentkező vidrakölykök szolgáltathatnak élő tanubizonyosságot, mégis a természet rendjénél fogva, a vidrák párzás szakának is igazi időpontja, a tél végére tehető; legcélszerűbb tehát ellenük, ugyancsak ebben az évszakban a rablő-hadjáratot megindítani.

A tél végével elejtett rókaszukák vízhólyagját sok helyett kizsigerelek és annak vízfolyadékát üvegekbe gyűjtik; a különböző rókaesapda-szerkezetek körül aztán, az ebből el-el permeteztetett vizelet célravezető csáb-szernek bizonyul, a melynek vonzó nyomát, még a legfortélyosabb vén róka is mohó kíváncsisággal követi.

Az erőteljesebb agancsos vad február hó végével hullatni kezdi agancsdíszét. Minél erősebb a szarvasbika, annál hamarabb kezd az agancsváltáshoz. A hol

tél szakában gondosan és meghatározott helyeken pontosan etették a fővadat, ott az etető és szóó helyek közvetlen közelében könnyű szerrel összegyűjtögethető a sok elhullatott agancs. A lelkiismeretes vadászterület-tulajdonos, minden körülmények között sulyt fog arra fektetni, hogy állományának évenként elhullatott összes agancsait összegyűjtögesse. Bikái kvalitásáról első sorban ez uton fog évről-évre pontos tájékoztatást nyerni.

A vadállomány etetését, a mint már hangsúlyoztuk is, márczius bekövetkeztével könnyelműség volna még abbahagyni; az utótelek hirtelen megújuló veszedelmei nem egyszer végzetes balesetek okozóivá lettek, úgy hogy aztán a sok gonddal és fáradsággal áttelelt vadállomány elpusztul vagy legalább is erősen megtizedelve és elgyöngülten kerül az új idény szakába; holott annyi költség és utánjárás után, a mit a tél folyamán rájuk fordítottunk, legalább is más eredményeket várhattunk volna. Legfőként gyomor- és bélbajok azok, a melyek a hideg, nedves, havas-esős utótelek és kora tavaszok szakán lépten-nyomon ott ólalkodnak a vadállomány körül. Ezeknek elhárítására hivatottak a szóók, a nyalatók új karba helyezése. Tavasz beálltával, épen agancsváltozás szakában, aránylag erre sokkalta nagyobb gondot kell fordítanunk, mint ősz szakában, a midőn a vad kisebb mennyiségű sóanyaggal is beéri, mint tavasszal, a midőn a nemi élet szakára is erőt kell gyűjténie.

A fősóók és mellésóók részletes ismertetésével szaklapjainkban már ismételtelen foglalkoztam, ezekre tehát ezuttal bővebben kiterjeszkedni fölösleges volna, s így csak általánosságban kívánok egy-két tájékoztató körülményt fölemlíteni.

fiatal nemes nővel bizalmas beszélgetésben. Riedstein kisasszonya volt, a ki anyját gyermekkorában elvesztette, úgy hogy tizenhat éves koráig apja háztartását János nagynénje vezette. A nemes kisasszony az özvegyet János hazaérkezte óta csak elvéve kereste fel s így János csak véletlenségből jutott hozzá, hogy az átvett izeneten olyan gyorsan túlradhatott. Halk köszönettel vette s elsurrant.

Köménymagos levesét mély gondolatokba merülve ette meg s alig hallotta nagynénje lelkes beszédjét, melylyel a kisasszonyt a nemes hölgyek mintaképévé magasztalta. Az öreg Graveneki eszmemenetét ismételte meg magában. Persze az bántotta leginkább a köznemességet, hogy a vadászatot ezentúl csak saját birtokukon gyakorolhassák, nem pedig úgy, mint eddig volt: bárhol, így a halászatot és a fairtást is a birtokjoghoz kötötték, sőt azt a jogukat is elvették, hogy saját parasztjaikkal szemben szabadon ők állapítsák az adókat, a vámokat, a harminczadot s párbérekét. Späthi Dietrich Urachban meg is jegyezte epésen, hogy nemsokára ott lesznek, hogy még azt is elő fogják nekik írni, mennyit terheltesse nekik fel egy ökörnek s hogy hányszor fejessenek meg egy tehenet napjában, tehát paraszttokká akarják a birodalmi nemességet lealacsonyítani!

Hát persze adózni csak a paraszt adózott, a többiek mind csak szedték tőle, nyúzták s kinozták mód nélkül, úgy hogy mérhetetlen szenvedéseit másképen mint az erőszak és az igazságtalanság elleni fellázadással megszüntetni csak nem lehet. Azután még sem lehet az az önségely olyan borzasztó valami, mert ha itt-ott egy-egy esztelen nyerseséggel vad boszúra el is ragadtatja magát, a többség majd csak elég erős és okos lesz ezen keveseket féken tartani.

Ilyen gondolatokkal persze egész éjjel sem tudott elaludni s a mint kora reggel felugrik ágyából s udvarán keresztül haladva kertjébe s annak kis kapuján át a szabadba, az Erms partjára lép, a bokrok között több szomszédját bizalmas beszélgetésben találja. Hozzájuk lépett, de a beszéd fonala erre hirtelen elszakadt, őt magát pedig gyanakvó pillantásokkal fogadták. Erre megsértődve vissza akart menni, midőn Vögtlin Jost, a kivel már azelőtt többször bizalmasan társalgott, a kezénél fogva visszatartotta s azt mondta:

— Ezért kezéskedem, ebben megbizhattok úgy, mint én bennem.

— Te, János, tudod hogyan vagyunk, de még ennél is rosszabbul vannak a Rems völgyében és a Fils körül. Ott a parasztlak ezrével összeállottak s szövetségüket «a szegény Konrád»-nak nevezik. A herczeg, a ki tékoz-

Minél nagyobb fővadállomány fölött rendelkezünk és minél kevesebb számú sózó helyet van alkalmunk számukra karbahelyezni, annál nagyobb méretűekre kell azokat szabnunk. Az aganeképződés szempontjából a sózók agyag- és konyhasó-masszájához vegyítendő foszforsavas mészt hozzáadását aztán soha el ne mulasztjuk; miután ez az aganeképződésre kétségtelenül előnyös befolyást gyakorol. Általában egy négyzetméternyi sózógyurma anyagához átlag egy kilogramnyi foszforsavas meszet adunk pótlékul.

Ismételten hangsúlyoztam, hogy az agyagmasszának tisztának, minden egyéb szerves anyagtól mentesnek kell lenni. E végből újabban több helyütt teljes eredménnyel használgatják megint a káros alkatrészeket alig tartalmazó teljesen kiégetett téglaegető kemencék porrázúzott, finomra átszított agyagmasszáját.

A gyurma-hoz adott áizsmag, esetleg porrá tört violagyökér hivatott aztán arra, hogy illatával a vadat a közelbe csábítsa; különösen a két, illó olajokat tartalmazó anyag az, a melyet az agancsos-féle előszeretettel szaglász és izlelget. Főként ajánlatos az illatosító szerek segítségül vétele olyan sózóknál, a melyeket először állítunk fel, a melyek jelenlétéhez tehát a vad még hozzá nem szokott. A hol a sózók mellett a közelben nincs ivóvíz, ott egy-két alkalmas medenczét, esetleg kutat kell ásunk a vad számára, hogy annak vizével táplálhassuk akár a felállítandó itató vályút, akár pedig az egyszerű itató-medenczét is.

A sózók anyagához sok helyütt vegyítgetik a Holfeld-féle tápport. Számtalan pro és kontra érvet hallottam és olvastam a Holfeld-féle por felől. E por

vegyi összetételeiben, főalkatrészként tartalmazza a porráöröltött tölgygubacsot. Miután a gubacs dús csersav tartalmú, az agancsosfélét gyakorta látogató bélbajok ellen minden körülmények közt, hathatós szer lesz; a Holfeld-féle táppornak tehát időnként helyt adhatunk; kivált elkel a nedves, hideg évszakok esetén, a midőn a nyirkos tápszer nehezebb emészthetőségénél fogva amúgy is sok bajt okoz a kényes szervezetű agancsosfélének; ám hasznát veszi a vad az ilyes összehúzó tápszerpótlékfélenek éppen tél végével is akkor, a midőn a hosszantartó száraz és így silányabb tápszerféle után hirtelen átmenetben mindjárt a friss zöld, nedvdús tápszer-féléhez kell ujólag hozzászoknia. Egyébként ha magunk vegyítünk a sózók anyagához bizonyos százalék finom porráöröltött tölgygubacs-lisztet, ugyanazt az eredményt, a mit a Holfeld-féle portól várunk, egyszerűbb uton is elérhetjük. Egyebekben a sózóknál a konyhasó fő alkatrésze a chlornatrium maga az, a mely az anyagcsere-nél és az emésztés-nél a legjelentősebb szerepet viszi, különösen a chlornatriumból keletkező nartiumoxyd az, a mely az agancs és a csontképződésre jelentős befolyást gyakorol. Az állat belszerveiben végbemenő anyagcsere folyamat közben, a chlornatriumból kiváló natriumoxyd, míg részben a szervezet erősítésére szolgál, fel nem használható részében a vizelet útján megint kikerül a szervekből: ezt tehát a sózók anyagának folytonos pótlásával megint csak újjá kell pótolnunk, még pedig kettőzött gondal éppen tél végével, a midőn a szűkebb téli korszttól amúgy is elgyöngült állatorganumnak bármely erópótló anyag mindenkép csak hasznára lehet.

lással és dorbézolással zsidónál-kereszténynél egyaránt csinált adósságokban majd megfullad, a súlyt és a mértéket lejjebb akarja szállítani s azt, a mennyivel kevesebbet fognak adni, magának akarja bevonni.

— Emberek — vélekedett Bantel János — ez nem igen hihető, olyan szűkségben Ulrich herczeg még sem lehet, hogy ilyen örült eszközökhöz kellene nyúlnia.

— 911,000 rénes forintot tesz ki az az összeg, a melyet *egyelőre* elő kell teremteni — felelte Schilling Stoffel, Winnenden idegen követe — mit szoltok hozzá?

— S tényleg tud róla az úr? — kérdezte János tovább — hisz ez majdnem lehetetlen!

— Biztosan tudjuk — felelte az idegen — hogy a herczeg a mi költségünkön 6000 svájcezi zsoldost akar az országba hívni, hogy így karhatalommal kényszeríthessen minket. Meg is hagyta, hogy a lázongó parasztok Schorndorf előtt jövő vasárnap fegyver nélkül gyülekezzenek, személyesen fog eljönni, hogy végső szavát hallassa ez ügyben.

— Nohát oda én is elmegyek — kiáltotta János — magam akarom meghallgatni, hiszen ő is württembergi, csak nem akarhat népével olyan rosszat, csak nem lesz olyan esztelen, mert nem jó vége lesz!

— Mind elmegyünk — mondották Vögtlin Jost és Bader Tamás — mi is meg akarunk győződni arról,

vajjon csakugyan annyira el van-e vakítva a mi herczegünk!

— Tehát gyertek — fejezte be a küldöncz — de állig felfegyverkezve, nehogy védtelen birkákként lemészárolhassanak.

— Még alszanak a lovagok és a papok a hozzájuk tartozókkal — gúnyolódott Baden Tamás — így a paraszt még csak beszélgethet minden gyanú nélkül, de este, a midőn a dúvad lábra kél, a parasztnak agyoncsigázva kell lennie s akkor szabad aludnia.

— Tehát péntek este három napra való kenyérrel — ha lesz annyi — a Graton — mondogatták egymásnak s azzal munkára mentek.

Úgy is volt, az éjszakai holdvilágnál vándoroltak kitűzött céljuk felé, közbe-közbe pihenve s késő reggelre értek a régi Owenhez, melynek lakói csak most siettek ki a rétek kaszálásához.

— Most, a mikor felszárad a harmat, a kaszák nem vágnak olyan jól — rosszalta ezt János.

— Azt ezek az emberek jobban tudják, mint egy vén zsoldos — nevette Bader — de nem szabad a reggeli harangozás előtt kimenniök, nehogy a vadat hamarabb elriaszszák!

(Vége következik.)

Minél nagyobb a vadászterület és minél nehezebben hozzáférhetőek annak egyes pontjai, annál több mellékszózt, úgynevezett tuskószózt czélszerű felállítanunk; különösen elkel ez ott, a hol nagyobb özvadállomány gondozása több fáradságot igényel, s így ott minél több tuskószózt felállításával kell a szószükségletéről bőségesen gondoskodni. A több helyen leszórt, rejtettebb mellékszóznak meg van még az az előnyük is, hogy a vad körül ólalkodó vadorzónépség előtt azok rejtve maradnak, míg a szembeötlőbb nagy szózt körül a vadorzónak inkább akad alkalma garázdálkodni.

A hol sulyt fektetünk arra, hogy vadállományunk kiegészítő részeként a vadgalamb is szerepeljen, apró mellékszózt helyeket állíthatunk fel számukra is. Ezek a szózhelyek tuskószóztink szokott nagyságának legfeljebb negyedrészt képezhetik; a sómassza és vegyülete ugyanolyan alkatrészekből áll, mint a fővad számára felállított szóztké; persze a foszforsavas mész ez esetben teljesen fölösleges, e helyett czélszerűbb a vegyületek közé, kivánatosság szempontjából az ávizsmagon kívül, zergefü, levisticum esetleg kapormagot elszórni. A csalétekként a gyurma tetejébe elhelyezendő szembeötlő sódarab beragasztása is, itt teljesen mellőzhető. Viszont a galambok szóztói közvetlen közelében víztől okvetlen gondoskodnunk kell; helyesebben a szóztokat csakis vizek közelében szabad a galamb számára felállítanunk; másként hasztalan fogunk legperzselőbb nyár szakában is arra várakozni, hogy vadgalamb kerüljön fegyvercsövünk elé. Vízszegényebb vidéken külön alkalmas itatók felállításával segítünk a bajon; vízdúsabb tájakon pedig a galambok által rendszeren látogatottabb itatóhelyek közelében kell szóztinkkal elhelyezkednünk. Ezeket a szóztokat mulhatatlanul már tél végével kell karba helyezni, hogy galamblovés idejére a galamb ott már állandó tanyát tartson. Ilyen helyeken aztán a galamb biztos czélpontunk lesz idővel, miután az itatók vizében a dél melegsakában rendszeren fürdözök, sőt később a nyár hevében napszálltakor is örömezt megcselekszi ezt közvetlenül az előtt, hogy felgallyazkodök.

Ugyancsak tél végi tennivalóink közé sorolandó a ragadozó szárnyasok fészkelőhelyeinek felkutatása és elpusztítása. A varjak, szarkák, szajkók, gébicsek stb. a vadászterületeken belül ugyancsak áloposan megtizedelendök. Nemkülönbén a ragadozó vándorszárnyasok is, a melyek tél elmúltával rendszerint sürűben jelentkeznek, legkivált ott, a hol öket nem zaklatjuk. Ezek tehát állandó megfigyelés tárgyát kell, hogy képezzék. Épen ezért az uhukunyhót, ha a szárnyasrablóvilág közt eredményes irtást akarunk végezni, tél végére rendbe kell hoznunk. A vándoruton lévő szárnyas ragadozókból nem egy ritka szárnyas kerül ilyenkor uhukunyhánk elé.

A viziszárnyasok közül bátran el-elzavarhatjuk a jelentkező szárcsát és sirályfélék, kivált onnan, a hol arról van szó, hogy vadkacsáink vízi otthona zavartalan létet biztosítson a fölnevelendő új kacsanemzedék számára.

Ha így aztán a zord évszak végnapjaiban vadászterületeink összes vonalán állományunk javára, minden kitelhetőt megtettünk, nyugodt lélekkel tekinthetünk a közelgő idény kedvező eredményei elé.

A rőt vadról.

A rőt vad természetrajzi és élettani adatainak tudományos alapokon való megfigyelésére Németországban Bernstorff gróf erdőmester kezdeményezésére egyesület alakult, mely az öz és szarvas életmódját eddig ismeretlen eljárás szerint tanulmányozza. Az özgidát és szarvasborjut a rendelkezésükre álló rengeteg kiterjedésű vadászterületeken születeése után, a mint csak szerét ejthetik, elfogják, fülén számozott pléhgombbal ellátják s ismét szabadon bocsájtják. Ha azután az ilyen öz vagy szarvas később terítékre kerül, az elejtő a gombot beküldi az egyesületnek, a mely a szám alapján s az egyesületnél felfektetett törzskönyv adataiból megállapítja, hogy pl. egy 1907 május 4-én befogott és megjelölése után ismét szabadon eresztett özgida 1908 július 3-án, mint páratlan 6-os bak lett elejtve, 25 kilométernyire az elletési (születeési) helytől.

Az idei berlini aganekkiállításon — mely minden esztendőben a német császár születeése napján: február 27-ikén szokott megnyitni s rendszerint hat hétig marad nyitva — 65 olyan öz- és 3 olyan szarvasaganek lett kiállítva, melyek viselői ilyen ismertető gombbal voltak elláva.

Ezek segedelmével megállapították többek között azt, hogy egy 1906-ban megjelölt özgida 1908-ban mint villás bak került puszkacsöre, születeési helyétől 55 kilométernyire, a mi azt mutatja, hogy az öz származási helyétől mily messzire eltávozik.

Egy 1904. évben megjelölt özgida 1908-ban mint olyan erős páratlan nyolczas bak lett elejtve, hogy aganeksa a kiállított hasonló eredetű 65 özaganek között a tizedik díjra lett méltatva. Ezen eset meg azt bizonyítja, hogy az özbak alkalmas tenyészeti viszonyok mellett, ily rövid idő alatt is hatalmassá fejlődhetik.

Ez egyesület lelkes buvárkodásával bizonyára igen sok értékes adat birtokába fog jutni s azok úgy a természettudománynak, mint a vadászatnak fontos szolgálatok teljesítésére lesznek hivatva.

Hogy lapunk olvasóinak is némi tájékozottságuk legyen arról, hogy Németországban a vadászatot mily nagy előszeretettel üzik, érdekesnek találjuk ez alkalommal azt feljegyezni, hogy az idei berlini kiállításon bemutatott s kizárólag *mult évi* vadászatokból származó aganekok, kampók s egyéb vadásztrofeák (aganekok, börök stb.) tűz és betöréses lopás ellen a kiállítás esernakában egy félmillió márka erejéig lettek biztosítva.

Kiállítatott összesen 280 db szarvasaganek, 5 db jávorszarvaslapát, 47 db dámlapát, 936 db özaganek (ezek viselői közül 65 db, mint jelezttük, ismertető fül-gombbal volt ellátva), 68 db zergekampó s végre 240 db különféle és exotikus trofea.

Érdekesnek tartjuk továbbá annak megemlítését is, hogy az őzagancsok között 34 db nyolezágas, 17 db tízágas, 3 db tizenkétágas, sőt 1 db tizennégyágas is volt.

(S. K.)

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: *Hreblay* Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

A gerezna értékesítése. Sok a panasz, hogy a szépen fejlődésnek indult nyultenyésztés megakadt. Egy ízben futólagosan rámutattam eme fennakadás okára, melyet bizony, mint eléggé sajnálatosat kell mult évi tenyésztésünk rovására elkönyvelni, de legkevésbé sem a veszteség rovatába.

A gondos, körültekintő tenyésztő hamar átlát a helyzeten, s úgy gondolkodik, hogy ha állatain nem sikerül túladnia, a drága takarmányt bizony nem éteti föl, hanem a szebb, kiválóbb példányokat kiválogatva beállítja azokat, mint a jövőbeni tenyészanyagot, a többit pedig értékesíti húsrá és gereznára.

Örömmel lehet konstatálni, hogy a nyulhús vándorútján már messze haladt. A főváros piaczaról eljutott oda, a hol a bentlakók eledelei, orvosi felügyelet alatt állanak, a budapesti és a tordai kórházakba. E kórházakban már kísérleteznek a házinyul húásával, mely kísérletek eredményei legközelebb már nyilvánosságra is hoztának. E helyen csak konstatálni kívánom azt, hogy a nyulhúsnak nagy a jövője, — de ugyancsak nagy jövője van a gerezának is.

Ma még gerezna, mint honi termék, alig forog a kereskedelemben, s nagyon kevesen ismerik azt.

A városi embernek halvány fogalma sincs arról, hogy azok a szörmekabátok, lábzsákok, gallérok, stb., melyeket drága pénzen vásárolt karácsonyi ajándéknak, mint ezüst, avagy kék-róka-prémet, tulajdonképpen nem más, mint a házinyul prémje, mely magas árához képest különböző vadak neveire lett keresztelve. Különösen a karácsonyi és újévi ünnepek előtt tele vannak a fényes kirakatok a szebbnél-szebb szörme árukkal. Nézzük csak meg jól azokat s látni fogjuk, hogy legnagyobb része bizony házinyul bőrből való. Ha érdeklődünk a kereskedőnél, az rá olvas a szörmeére valami hosszú nevet s utána mond egy magas árt, — de siet elmondani azt is, hogy azon furcsa nevű állatot az északon vadászták, s bőre mily hosszú vándorlás után jön hozzánk. Határozottan mosolyognunk kell a mesén, mert tudjuk, hogy az a furcsa nevű prém eredeti gazdája egy ezüst szörme-nyul volt és az északi vadász a legnagyobb valószínűség szerint, valamely magyarországi tenyésztő volt. Innét a gerezna kivándorolt külföldre, hol kikészítettett, majd pedig visszakerült a mi kereskedelmünkbe, mint kész prém. Bátran feltételezhetjük, hogy a prém tőlünk került ki nyersen külföldre. A magyarországi prém ugyanis — a külföldi kereskedők nagyon is tisztában vannak ezzel — az elsőrendű prémekhez tartozik, ép azért nagyon keresett cikket képez a külföldön. Sajnos, mi nem tudjuk eléggé megbecsülni azt, a mivel rendelkezünk és amiben bővelkedhetnénk.

Igaz, hogy a nyulszörmet kezdjük már mi is megismerni, de nem általánosan. Ismerik a nyulprémet a tenyésztők, de sokkal kisebb a tenyésztők száma, sem hogy rövid időn belül közismertté tehetnők. Bár ez is módunkban van, itt is azonban, mint mindenütt, az összetartásra, a közös munkálkodásra van szükség.

Nem tartom elegendőnek, ha kiállításaink alkalmával bemutatunk egy-egy nyulprémből készült karmantyút, gallért, sapkát, hanem egy egész kiállítási helyiséget kellene a szörmek részére berendezni, hogy az valóságos látványosság számba menjen. Így népszerűsíti a nyulprémet a székesfővárosban a m. kir. mezőgazdasági muzeum, városligeti remek csarnokában, a hol egy szekrényben a különböző nyulprémek is be vannak mutatva. Az, a ki a városok utcajain különösen ünnepek előtt megfordul, jól tudja és látja, hogy a kirakatoknak mily vonzó erejük van. A szebben rendezett kirakatok előtt valóságos tolongás van. Elképzelem lelki szemeim előtt azt a képet, hogy egy nyulprémekből összeállított kirakat mily látványosságot képezne. Helytelennek találnám azonban itt is az egyoldalúságot. Ha csak a prémeket mutatnók be s jeleznők azt, hogy ezek nyulprémek, tán még kétkedő is akadna, de ha a kirakatba ugyanakkor elhelyeznők egy-két kitömött nyulat is, úgy nemcsak látványosság számba menő képét adnók a házinyul hasznosításának, hanem e látvány sokakat a tenyésztők táborába ösztönözne. Ily módon lehetne az ország különböző városaiban bemutatni a házinyul prémet és a házinyulat s hiszem, hogy különösen a szücs mesterek nagyon szívesen rendelkezésünkre bocsátanák rövid időre kirakataikat, mert az eladott prémekek után eső jutalék és az üzleti reklám fáradozásuk bő jutalma lenne. Mindenesetre a kezdet nehéz, de hát a kezdet nehézségeivel meg kell küzdeni és mi azt szívesen tesszük.

(bl.)

Gombák elleni védekezés a kertben. Az a számtalan láthatatlan valami, a mi gyümölcsfáink termését tönkre teszi, a mi a veteményesben okoz kiszámíthatatlan kárt, nem egyéb, mint egyik vagy másik növényi élősködő, azaz «gomba». Hála a tudományos kísérleteknek, tudjuk mi úton és módon vehetjük elejét ennek a csapásnak is.

A gombák elleni védekezésnek legjobb módja a rézgáliccezel való permetezés. A szőlőkben már mindenki permetez ezzel az oldattal s ha azt kellő pontossággal hajtjuk végre, akkor a siker biztos. A szőlő permetezése alkalmával a szőlőben levő gyümölcsfákat is meg kell permetezni, minek következtében az őszibarack levélfodrosodása, a szilván az úgynevezett bábaszilva képződése, a barack és egyéb gyümölcs barna rothadása el fog maradni.

Nem egyszer a gombák nyomán levéltetvek is meglepik gyümölcsfáinkat. Ha ez előfordul, akkor 40% tanaton oldatot készítünk, mert a rézgálic az állati élősködőknek nem árt. A mint a rézgálicz permetezéssel elkészültünk, tanatonnal kell permetezni s ekkor teljes biztossággal számíthatunk arra, hogy ettől a két

veszedelemtől fáink szenvedni nem fognak. Nem egy gazdának veszi el a kedvét, a mikor látja, hogy gyümölcstermése és fái is pusztulnak; ezért, ha a fentemlített két kipróbált szert alkalmazza, kedve visszatér, mert fáit ismét egészségeseknek fogja látni. A rézgálicz-oldathoz egy hektoliter vízre 2 kilogramm rézgálicz és 4 kilogramm mész kell. A tanatonból egy hektoliter vízre 1 kilogramm veendő. (bl.)

Méhszaládok egyesítése. A leg gondosabb ápolás és a méhek óvatos kiteleltetése mellett is, mindig találunk tavasszal gyenge törzseket, vagy pedig olyanokat, a hol az anyaméh elpusztult. Ezeket a családokat egymással a következő módon egyesíteni kell: ha mind a két családnak meg van a királynéja, akkor az egyik családtól az anyát az egyesítés előtt 2—3 nappal elveszszük; az egyesítés előtti nap este, mindegyik családnak, de legalább is annak, a melyeknek nincsen királynéja, valami folyékony táplálékot kell adni. Másnap — természetesen meleg időjárás mellett — az egyik kaptárból kivesszünk egy lépet, méhekkal együtt, s azt a keretbakra felakasztjuk, e mellé egy másik lépet akasztunk a másik kaptárból, azután megint az elsőből és így tovább felváltva, hol az egyik, hol a másik kaptárból, mindig körülbelül 2—2 centiméternyire egymástól. 10 perc múlva a rendes távolságra összetöljük a kereteket, újabb 10 perc múlva pedig beakasztjuk azokat az egyik kaptárba, még pedig ugyanabban a sorrendben, a melyben a keretbakon lógtak. Az anyaméhet be kell zárni, de 24 óra múlva már ki lehet eresztetni. (—h.)

Pázsit (gyep) készítése. Szép, egyenletes pázsit készítésére csak kevés fűféle alkalmas s ezek is jó, üde, teljes erőben levő talajt és gondos ápolást igényelnek. Ilyen előfeltételeknek megfelelő talajon és ápolás mellett igen szép pázsitot alkot a következő fűmagkeverék: 3 rész vadóc (Lolium perenne tenue L.), 1 rész hármatartó fű (Agrostis alba L.) és 1 rész mezei perje (Poa pratensis L.). Árnyékos helyekre mezei perje helyett ligeti perjét (Poa nemoralis L.) kell venni. (—h.)

Különfélék.

Kinevezések. A m. kir. földművelésügyi miniszter úr a deliblái kineztári birtoknál alkalmazott Médla János és Szakály József napidíjas erdőőröket, jelenlegi állomáshelyükön való megbagyásuk mellett, m. kir. erdőőrökké nevezte ki.

Házasság. Ifj. Szálka Albert, m. kir. erdőészeti altiszt Huszton, eljegyezte Árovits Ágicát Kövesligetről.

Méhészeti tanfolyam. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1909-ik év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett; május hó 1—18-ig földműves gazdák, május hó 24-től június hó 10-ig erdőőrök, június hó 14—27-ig lelkészek, július

hó 1—18-ig és július hó 26-tól augusztus hó 12-ig néptanítók, végre augusztus hó 15—28-ig női hallgatók számára.

Céljük ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják, s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16. vonalszakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy- és vegyesvonatok III. kocsiosztályában érvényes felárú menetjegy váltására jogosító igazolvány küldetik, melynek ára a visszautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való utazáskor fog megtéríttetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétezik fel.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételt kérelmező, egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukban a vármegye, lakóhely, utolsó posta és vasútállomást pontosan megjelölve, azt a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz czímetten felettes hatóságuk útján, az állandó alkalmaztatásban nem lévők pedig illetékes községi előljáráóságuk láttamozásával az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be.

Halálozás. Dérer József, m. kir. erdőőr, f. évi február hó 19-én hosszas szenvedés után 39 éves korában, boldog házasságának 13-ik évében Forgáchfalván (Gömör vm.) meghalt. Az elhunytat özvegye és három apró árva sira. Nyugodjék békében.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon m. kir. erdőtiszt és altiszt uraknak, kik korán elhunyt s felejtetetlen férjem temetésén oly kegyeletes részvétellel jelen voltak, hálás köszönetet mond: Forgáchfalva (Gömör vm.), 1909 február hó. özv. Dérer Józsefné, sz. Letavay Irma.

Nyugdíjbiztosítás. Sáros vármegye közigazgatási erdőészeti bizottsága Palocsó János járási erdőőrt az Orsz. Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár I. csoportjában kétszeres tagsággal nyugdíjra biztosította.

Kávé mint a részegeskedés ellenszere. Egy utazó azt tapasztalta, hogy azoknál a népeknél, a melyek kávéval élnek, a részegeskedés igen ritka. Braziliában (Dél-Amerika) például, a hol a kávé nagy mennyiségben terem és a lakosság napjában többször iszik kávé, az alkoholizmus igen ritka; de ez nem csupán a bennszülötteken észlelhető, hanem idegenen is, a ki ott letelepszik, ha azelőtt hódolt is a szeszes italok élvezetének, mikor hozzászokik a kávéiváshoz, lassankint felhagy velé.

Faczipó. Európában mintegy 70 millió ember faczipóban jár. A faczipót bükk-, éger-, nyír-, nyár-, dió- és fűzfából készítik. Franciaország egyes részeiben a «sabat»-nak elnevezett faczipót már a IX. században is viselték s ma is hordják. Télen a szalmával bélelt faczipó a lábat melegen tartja.

Halászhorog. A halászhorgok mostani formája ugyanaz, mint ezelőtt 2000 esztendővel volt, csak az anyaga változott, a mennyiben a horgok régen bronzból készültek, most pedig aczéلبől készülnek.

Hivatalos közlemények.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr az 1909. évi állami költségvetési törvényben nyert felhatalmazás alapján elrendelte, hogy a vezetése alatt levő miniszterium ügykörében rendszeresített erdőtisztai állások megjelölésére ezután a VIII. fizetési osztályban «erdőmester» helyett «főerdőmérnök», a IX. fizetési osztályban «főerdész» helyett «erdőmérnök», a X. fizetési osztályban «erdész» helyett «segéderdőmérnök», a XI. fizetési osztályban «erdészjelölt» helyett «erdőmérnökjelölt», végül «erdőgyakornok» helyett «erdőmérnökgyakornok» elnevezés használtassék.

Szerkesztői üzenetek.

B. Cs. J. Az erdőtörvény 139. §-a szerint «Ismeretlen egyének vagy külföldiek, tetten kapás vagy folytonos üldöztetés esetében, a legközelebbi község elöljárósága elé, ha pedig az erdei kihágás bírása közelebb volna, az *elé vezetendők.*» Folytatólag a 140. §-t mondja: «A községi elöljáró, az elővezetett személylyel azonnal jegyzőkönyvet vesz föl s ha ez kilitét s azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, azonnal szabadon bocsátandó, ellenkező esetben pedig, az erdei kihágási bíróságnak haladéktalanul átadandó.» S minthogy a 142. §. értelmében «letartóztatható és a 139. és 140. §§. rendelkezései szerint *elővezetendő* a tetten kapott vádlott az esetben is, ha a rendőrség, vagy az *erdő őrzetere szolgáló személyzet tagja* által, a kihágás abbanhagyására felszólíttatván, a felszólításnak nem felel meg» önként értődik, hogy az idézett esetekben az erdei kihágókat elővezetni nemcsak szabad, de egyenesen *kötelesség.* Ennélfogva, ha az elővezetés az erdőkárosító ellenszegülése folytán másként, mint megkötözése által végre nem hajtható, ugy a megkötözés ténye az erdőkárosító személyes szabadsága megsértésének nem minősíthető. Az erdőtörvény most idézett rendelkezései ugyanis az olyan erdőkárosítók személyes szabadságát, kik ismeretlenek, vagy külföldiek és tetten érettek s folytonosan üldöztettek, továbbá azokat, kik a kihágás abbanhagyására felszólíttatván, a felszólításnak nem felelnek meg, már is felfüggesztette az által, hogy elővezetetésüket *kötelezőleg* kimondotta.

Ha tehát ezen erdőkárosítók az erdőörnek elővezetési felhívását nem követik s annak ellenszegülnek, az erdőör — ha a törvény parancsoló rendelkezését másként végre nem hajthatja — fel van jogosítva az ellenszegülő tetteket megkötözni.

A törvény tehát, mint ebből láthatják fontos és messze kiható hatáskörrel ruházta fel Önöket, melyet ép ezért higgadtan s megfontoltan kell kezelniök.

Utalunk is a lapunk tavalyi évfolyamának 8 és 9. számú füzetében «Erdővédelem és felelősség» cím alatt megjelent közleményre s lelkükre kötjük, hogy szolgálati könyveikbe az ilyen ellenszegülő erdei kihágókkal szemben tanúsított eljárásuk minden legapróbb részleteit pontosan jegyezzék fel.

Az ilyen kényes természetű ügyekben, a mikor az erdőkárosító egyénisége ugyancsak pellengérré lehet kitéve, a roszaka-

ratu boszuállás nagyon hamar Önökre fogja zúdítani a hivatalos hatalommal való visszaélés vádját. Ámde, ha Önök feljegyzéseiket a látszólag jelentéktelen mellékkörülményekre is kiterjesztik s ezek alapján az *ellenszegülés tényét* beigazolhatják, akkor az igazság az Önök részén lesz s igazat fog adni Önöknek nemcsak a bíróság, de a közvélemény is.

Sz... J... Leveléből panaszainak jogosult, avagy jogosulatlan voltát, a nélkül hogy az Ön jóhiszeműségében csak egy perczig is kételkednénk nem állapíthatjuk meg.

Mindenek előtt ismerünk kellene az Ön első kinevezésére, előléptetésére és fegyelmi ügyére vonatkozó összes aktákat, mert csak így határozhatnók meg, hogy Önt ez időszereint mekkora fizetés és személyi pótlék illeti meg.

Utalunk lapunk mult évi 14. számában «A kincstári erdészeti altisztek fizetése és személyi pótléka» cím alatt közölt cikkünkre, melyben teljes részletességgel kifejtettük azokat a körülményeket, melyek az erdészeti altisztek fizetésének s személyi pótlékának megállapítására befolyással bírnak.

Ha Ön ezek figyelembe vétele mellett is, arra a meggyőződésre jutna, hogy fizetése és személyi pótléka tévesen lett megállapítva, ugy folyamodjék saját indokainak részletes kifejtése mellett felettes hatósága útján a földmívelésügyi m. kir. Miniszter Urhoz.

B.... t Gy.... H.... t. Igaz ugyan, hogy-a vadászatról, továbbá a vadászat megadóztatásáról és a fegyveradóról szóló 1883. évi XX. és XXIII. t.-cikk által minősített cselekmények elkövetőinél talált löfegyverek elkobzását ezen törvények nem rendelik el, valamint az is igaz, hogy a kihágási büntetőtörvénykönyv sem tartalmaz közvetlen rendelkezést a vadászati kihágáson tetten ért egyének *löfegyvereinek elkobzására nézve*, mindazonáltal általános nézet s a köztudatba átment meggyőződés az, hogy az *ilyen löfegyverek elkobzása törvényszerű*, mert a kihágásokról szóló 1879. évi XL. t.-cz. 12. §. szerint «a büntettek és vétségekről rendelkező büntető törvénykönyv általános határozatai, a mennyiben a jelen törvény ellenkezőt nem állapít meg, a kihágások esetében is alkalmazandók.» S minthogy a most idézett (kihágási) törvény a kihágások elkövetése alkalmával használt tárgyaknak elkobzása iránt nem intézkedik, azok a büntettekről és vétségekről szóló 1878. évi V. t.-cz. 61. §-a szerint nemcsak elkobozhatók, hanem *elkobzandók.*

Nem ismerünk olyan intézkedést, mely a *vadászati kihágáson tettenért erdőörnek fegyverét az általános szabály alól kivonta volna*, bár azt hisszük, hogy ha a vadászati kihágást szolgálati fegyverével követte el, ugy az neki nyomban visszaszolgáltatóndó, nehogy szolgálatainak a fennálló utasítások szigorú betartása mellett leendő gyakorlatában gátolva legyen.

Azon tény, hogy Ön a tilalmi idő alatt nyulat lőtt, valóban vadászati kihágást képez s maga a tény mit sem változik a mellékkörülmények befolyása alatt, hogy t. i. a nyulat köd és bozót takarta s Ön azt rókának nézte. Ezek a mellékkörülmények legföllebb a hozandó ítélet szigorának enyhítésére fognak szolgálni. Ha tehát a csendőrség esetleg az ön *szolgálati fegyverét kobozta* el, tegyen erről tüstént jelentést felettes hatóságának s az majd megteszi a szükséges lépéseket, hogy a fegyvert mielőbb visszakapja.

Az Ön esete csakugyan sajátságos, miért is nagyon szeretnénk annak érdemébe még jobban behatolni, hogy azt egészen tisztán lássuk. Ép azért kérje meg nevünkben felettes hatóságát, hogy azt velünk *teljes részletességgel közölni sziveskedjék*, megnevezvén egyuttal azt a csendőrt is, ki a fegyvert elkobozta. Talán tehetünk valamit annak meggátlására, hogy *szolgálati fegyverek ily ügyek alatt elkobozhatók ne legyenek.*

A mi már most a csendőr által teljesített *tanúkérdésczt* illeti, következőkről értesítjük.

A m. kir. csendőrség számára kiadott «Szolgálati utasítás» 113. §-a szerint «Mindegyik sértettet és tanút lehetőleg egyenként, a másikkal távollétében kell kikérdezni.» Folytatólag pedig ugyanezen § 6-dik bekezdése szerint «A *tanúzás kötelessége alól mentesek* s ha felelni nem hajlandók, a sértetteket is beleértve, *ki nem kérdezhető:* 1. a terheltnek fel- vagy lemondó ágbeli

rokona, vagy sógora, unokatestvére, vagy ennél közelebb oldalrokona, házastársa, vagy jegyese, házastársának testvére, testvérének házastársa, örökbefogadó vagy nevelőszülője, örökbefogadott, vagy nevelt gyermeke, gyámja, gondnoka, gyámoltja vagy gondnokolója, még pedig a házastársi vagy sógorsági viszonyban levőkre nézve tekintet nélkül arra, hogy fennáll-e még az a házasság, melyen ez a viszony alapszik.» S minthogy a csendőrségi utasítás további rendelkezései szerint «a felsorolt egyének kikérdezésük előtt, vagy a mikor a kérdéses viszony kiderül, *figyelmeztetendők, hogy nem kötelesek tanúságot tenni*» önként értetődik, hogy az illető csendőrök, mikor az Ön sógorától valómást erőszakolt ki, az utasítás ellenére járt el.

M. A. Felhívjuk figyelmét Moson vármegye közigazgatási bizottságának 1908. évi 959/Kb. sz. a. hozott véghatározatára, melyet lapunk idei 5. számának 58-dik oldalán közöltünk, s értesítjük, hogy az adó és illeték sérelmes kivétele és kiszabása elleni ügyekben minden felfolyamodás bélyegmentes. Utadójának sérelmes kivétele elleni felfolyamodása a pénzügyigazgatóság útján, az adófelszólamlási bizottsághoz (közigazgatási bizottság) nyújtandó be.

Teljesen igaza van, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 38. §-a szerint felesketett erdőőrök a 40. §. értelmében «szolgáltatásban közbiztonsági közegeknek tekintendők» s mint ilyenek az 1890. évi I. t.-cz. 99. §. 5-dik pontja értelmében vámdíjak fizetése alól mentesek. Csodálkozunk kell tehát, hogy az illetékes főszolgabíró eme törvényszerű vámentesség igazolására szükséges hivatalos igazolvány kiállítását megtagadta, annál is inkább, mivel ezt a 35329/1891. sz. keresk. miniszteri rendelet előírja. Hason oda, hogy a járási erdőgondnokság előterjesztésére az illetékes állami erdőhivatal kérelmezze az igazolvány kiállítását s ha a főszolgabíró ezt is elutasítaná, végzését a közigazgatási bizottsághoz kell megfellebbezni. Abban a nem remélt esetben pedig, ha ennek véghatározata is kedvezőtlen lenne, kérje felettes erdőgondnoksága útján az állami erdőhivatalt, hogy a sérelmes eljárást a földmiv. miniszteriumnak jelentse be.

Cz. M. Kérje a tenyész-koczákat a földművelésügyi m. kir. Miniszteriumtól (a már sokszor ismertetett módon). Lehet, hogy kapni fog.

Gy.— Gy. Faluszemesen kelt b. levele kíséretében küldött cikkét most még nem közölhetjük.

L. A. F. évi márczius hó 6-án kelt b. levele kíséretében küldött kitünő cikkéért fogadja köszönetünket. Közlésüket mint látja, már meg is kezdtük.

B. I. 1. A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. 2. Az erdőlegények csak akkor lesznek altisztekké kinevezve, a mikor abban az erdőhivatali kerületben, a melyben szolgálnak, altiszti állás üresedik meg. Az altisztek létszáma ugyanis a költségvetési törvényben meg lévén állapítva, ennél több altiszteket nem lehet alkalmazni, illetőleg kinevezni. 3. Hogy az erdészeti altisztek a jelenlegi egyenruha helyett mikor kapnak és milyen egyenruhát, azt nem tudjuk. Ezzel a kérdéssel mi is fogunk foglalkozni, de bevárjuk azt az időpontot, a mikor a siker reményével foghatunk a kérdés megoldásához.

G. A. Mintán a volt úrbéresek erdejénél eltöltött szolgálati ideje a nyugdíjba be nem számítható, ennél fogva az ezt a szolgálatát megelőző állami szolgálata sem számítható be, mivel a szolgálat folytonossága az úrbéresek erdejénél eltöltött, de nyugdíjba be nem számítható szolgálati ideje által meg van szakítva. Így az Ön nyugdíjba beszámítható szolgálati ideje csak 1901. évi december hó 16-ikán kezdődik.

P. R. 1. A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. 2. Az állami szolgálatba ujonnan belépő erdőlegények javadalmazásáról lapunk ez évi 5-ik számának első cikkéből részletes tájékozást szerezhet. 3. Az a körülmény, hogy Ön az erdőőri szakiskolát nem végezte el, további előhaladására nézve nem bír befolyással, feltéve, hogy az erdőőri szakvizsgát leteszi. 4. Az erdőőri szakvizsgát 3 évi szakadatlan erdészeti gyakorlati szolgálat után lehet letenni. 5. Hogy az erdőőri szakvizsga letétele után mennyi idő múlva nevezik ki altisztté, az attól függ, hogy abban az erdőhivatal kerületében, a melyben szolgálni fog, mikor üresedik meg

altiszti állás és hogy mikor kerül Ön a kinevezésre sorra; erre a kérdésére tehát még megközelítő választ sem tudunk adni.

R. H. Zs. Hull a hó . . . című cikke nem üti meg a mértéket. Nem közölhetjük.

R. F. Kérdésére lapunk ez évi 5-ik számában megtalálja a választ.

T. P.; D. J. és L. M. Tenyésznyulak engedélyezése iránti kérvényeik most kerülnek tárgyalás alá s előreláthatólag kedvező elintézésben fognak részesülni.

P. J. 1. A kérdezettek közül Cs. még Budapesten van, K. azonban Besztercebányán lakik. 2. Forduljon a «Hungária» műtrágya, kénsva és vegyipar részvénytársasághoz — Budapest, (V., Fürdőutca 8 sz.), honnan mindenre részletes felvilágosítást fog nyerni.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1909. évi február hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Apatini erdőhivatal 20 K., Vasvármegye alisp. 40 K., Kárász István 28 K., Ungvári m. kir. áll. erdőhiv. 16 K., Blau Jakab, hd. 6 K. 32 f., Fogaras vm. alisp. 108 K., Selmecezi kísérelti állomás 8 K., Alsó Fehér vm. hd. 12 K. 69 f., Stark Dezső hd. 7-68, Moenay D. hd. 2-88, Besztercei erdőhiv. 40 K. Nagybányai fő-erdőhiv. 148 K., Komárom vm. alisp. 8 K.

1 koronát fizettek: Augerth Márton, Péterfi István, Pásk Péter, Huber Vendel, Vadas László, Voszály Endre, Magyar János, Pál János.

2 koronát fizettek: Brozsonits József, Lótos János, Mihály Ferencz, Orosz Ferencz, dr. Pollermann Arthur, Virlics Vincze, Elekes János, Székely Miklós, Györffy Illés, Kún József, Pohl József, Zobonyai János, Droppa József, Horváth Lajos, Dupeza Miklós, Hunyadi János, Papp Mihály, Szimon Károly, Bradarovicz Vladimir, Sági Márton, Makacsek András, Bánoly Sándor, Papp János, Gere Antal, Rothländer György, Schafhauser János, Szakács Károly, Ferenczi Péter, Simonyi János, Farkas Gábor, Beskid Gusztáv, Csákány István, Rottár József.

4 koronát fizettek: Máté Ferencz, Pasen Viktor, Pékh József, Sydó Dániel, Szalter Lajos, Hudyma Károly, Kacsó András, Nyul Sándor, Dudás György, Balogh Dénes, Barthos Gyula, Dés város, Moenay D. hd., Rusz László, Tomesányi Gyula, Leitner Gusztáv, Ács József, Kiss Sándor, Agnisi erdőgond., Csicsmann József, Horváth Károly, Weszely Károly Aladár, Weszely Károly, Proszek József, Kluger Antal, Farkas Pál, Baiersdorf Henrik, Károlyi György, Kulcsár János, Novottay László, gf. Zoldovszky erdőhiv.

Galgóczy járási főszolgabírótl.

1472/909. sz.

Pályázati hirdetés.

Nyitra vármegyében, Pöstyén székhelylyel a kerületi erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek. Ezen állással: 700 korona bérfizetés, 120 korona utiátalány, 100 korona lakbér, 80 korona tüzfiváltás, azaz összesen 1000 korona javadalmazás van összekötve, mely a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltat ki.

Pályázhatnak olyan magyar honpolgárok, kik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen birják, esetleg a tót nyelvben is jártasak; ép erős testalkatúak, a mit hatósági bizonyítvánnyal igazolnak, egyúttal pedig az 1879. évi XXXI. tcz. 37. §-ában előirt kellékeknek megfelelnek.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények f. évi április hó 10-ig a nyitrai m. kir. járási erdőgondnoksághoz nyújtandók be. A kitűzött határidőn túl beérkezett, valamint kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás betöltése hivatalos helyiségemben megtartandó választás útján fog történni s arra f. évi április 17-ik napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki.

A megválasztott erdőőr a választásnak jóváhagyása után tartozik állását elfoglalni, mely állás a végleges rendezésig ideiglenes jelleggel bir.

Galgóczy, 1909. évi márczius hó 9-én.

(12.)

Frideczky főszolgabíró.

1909/832. szám.

Pályázati hirdetés.

A lipitújvári magy. kir. főerdőhivatal kerületében három erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

Ezen erdőlegényi állásokkal egyenkint évi 600 kor. szegődménydíj, természetbeni lakás vagy ennek hiányában 100 korona lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények vannak összekötve.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy szak-képzettségüket az állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezen felül: ép, erős testalkatukat, különösen jó látó, beszélő és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, illetve vármegyei főorvos, vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről tanuskodó bizonyítvánnyal és a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes bírását igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezüleg írt kérvényüket elüljárójuk, illetve illetékes közigazgatási hatóságuk útján legkésőbb folyó év április hó 5-ig a lipitújvári magy. kir. főerdőhivatalnál nyújtásuk be.

Lipitújvár, 1909. évi február hó 22-én.

(5.)

Magy. kir. főerdőhivatal.**Pályázati hirdetés.**

Főméltóságú Herczeg Odescalchi Géza úr krasznai uradalmában, három erdőri állás betöltendő.

Évi javadalmazás: 400 korona készpénz, havi utólagos részletekben; egy téli és egy nyári egyenruha, szabad lakás, 2 hold szántóföld és 4 hold rét, 4 drb. szarvasmarhának nyári legelő. Száraz feküfa házhoz szállítva. Kártékony vad után rendszeresített lődíj. Erdőkárók után $\frac{1}{4}$ rész.

Pályázhatnak 35 évnél nem idősebb, ép, erős testalkattal, a kik magyar nyelvet szóban és írásban, tót nyelvet szóban bírják. Sajátkezüleg írt kérvények bizonyítvány másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, alulirothoz mielőbb benyújtandók.

Kraszna, -1909. évi márczius hó 5-én.

U. p. Koskócz (Zemplén m.)

Dworzak Lajos
urad. erdész.

(9. VI. 1.)

Erdészsegédként való mielőbbi felvételre fiatal, lehetőleg a katonai kötelezettség alól mentes, jellemes, józan, lelkiismeretes embert keresünk, a ki az irodai munkákban és könyvvezetésben némi gyakorlattal bír, az erdészeti hivatás és a vadászat iránt előszeretettel viseltetik, a magyar nyelven kívül lehetőleg a német nyelvet is szóban és írásban bírja és valamely szláv nyelvet is ért.

Az erdészsegéd járandósága: lakás, fűtés, szolgálati ruha a fennálló szabályok szerint és 960 korona évi készpénzfizetés, mely bebizonyosodott teljes használhatóság és szolgálatban való beválás esetén emelkedhetik. Kérvények a Thonet-család erdőhivatalához intézendők. Nagyugrócz, Felső-Magyarország.

(10.)

Borsodvármegye Közig. erd. bizottsága Elnökétől.

440/1909. szám.

Pályázati hirdetés hatósági erdőszolgai állásokra.

Borsodvármegyében életbe léptetendő új erdőőrzési szervezet értelmében 1909. évi július hó 1-én betöltendő 12 hatósági erdőszolgai állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A betöltendő erdőszolgai állások következő székhelyekkel szerveztetnek:

Rakacza, Hesz, Felsőkerecsény, Szendrőlád, Vadna, Sajóvelezd, Kisgyőr, Dédes, Szilvásvár, Sajóvárkony, Bükkzsérc és Sata.

Az erdőszolgák javadalmazása: évi 500 korona bér, mely utólagos havi részletekben az illetékes adóhivatalnál lesz kifizetve. Ezen bér véglegesítés esetén érdemszerint 100, illetve 200 koronával emelkedhetik.

A kinevezés csak ideiglenes s egy évi próbaszolgálat után a kinevezett egyén, ha a követelményeknek megfelel, véglegesítettik.

Felhívom ezek alapján a pályázni óhajtokat, hogy magyar állampolgárságukat, feddhetlen előéletüket, 24-ik életévüknek betöltését igazoló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket, a miskolci m. kir. járási erdőgondnokságnál (Hunyady-uteza) folyó évi márczius hó 25—29. napjain személyesen nyújtásuk be.

A szolgálatra vonatkozó mindennemű felvilágosítás, a miskolci m. kir. járási erdőgondnokságnál nyerhető.

Kelt Miskolcon, 1909. évi február hó 24-én.

(7.)

Dr. Tarnay Gyula, alispán, elnök.

25042/1909. sz.

Kincstári vadászterület bérbeadása.

Az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó temes-szlatinai m. kir. erdőgondnokságban fekvő Hideg, Hidegyel, Popsiora nevű 29120 kat. holdas vadászterületnek az 1909. évi április hó 1-ső napjától számítandó 15 (tizenöt) egymásután következő évre leendő bérbeadása érdekében az orsovai m. kir. erdőhivatalnál folyó évi márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár az 1909 IV/1-től — 1914 III/31-ig terjedő első öt éves időszakra 200 kor., az 1914 IV/1-től — 1919 III/31-ig terjedő II-ik öt éves időszakra 600 kor., az 1919 IV/1-től — 1924 III/31-ig terjedő III-ik öt éves időszakra 1000 korona.

Bánatpénz 100 korona.

A terület vadállománya: zerge, medve, őz, vadsertés és kevés próvad.

Ezen árverésen részt vehet minden önrendelkezési joggal bíró magyar honpolgár, társulatok azonban, valamint kincstári és állami tisztviselők ki vannak zárva.

Bővebb felvilágosítások a földmívelésügyi ministerium VII/3. ügyosztályában, továbbá az orsovai erdőhivatalnál szerezhetők.

Budapest, 1909. évi február hó 24.

(8.)

M. kir. földmívelésügyi minister.

Pályázat.

Erdő-, illetve vadőri állás betöltendő a nágocsi (Somogy megyei) uradalomban. Pályázhatnak csakis nős, kis családú egyének. Erdőőri szakiskola végzése kívánatik. Vadtenyésztéshez értenie kell.

Pályázati kérvények, bizonyítványok másolataival, valamint minő fizetés és járandóságra tartanak igényt — a Nágocsi Uradalom Intézőségéhez nyújtandók be folyó évi április hó 10-ig. (6. II. 1.)

24,889 VII/3. 1909. sz.

Árverési hirdetemény.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatalnak alárendelt diósgyőri uradalomhoz tartozó s alant részletezett vadászterületek bérbeadása érdekében a tótsóvári (Sáros megye) m. kir. erdőhivatalnál folyó évi márczius hó 22-én irásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Tétel	A vadászterület		Bértartam		Évi haszonbéri mint kikiáltási ár korona	Bánat-pénz korona	Vad-állomány
	megnevezése	kiterjedése k. h.	-tól	-ig			
1	A diósgyőr parasznyi út, garadnyai völgy és a mályinkai határ által körülzárt erdőrészes	6042:3	1909 IV/1	1924 III/31	2500	300	fővad
2	Bábonyi erdő, Pereecs, Lyukó	3130:5	"	"	az I. 5 év 400 a II. 5 " 600 a III. 5 " 800	80	apró vad*
3	A moesolyás telepi erdőgondnokságnak Kisgyőr feletti része	2133:4	"	1914 VI/30	1000	100	fővad
4	Bányahegy s az újhuta erdőgondnokságnak Ó- és Újhuta községek körül elterülő része	6504:7	"	1924 III/31	az I. 5 év 500 a II. 5 " 1000 a III. 5 " 2000	200	fővad

* Fővad csak ritkán, mint váltóvad fordul elő.

Ezen árverésen részt vehet minden önrendelkezési joggal bíró magyar honpolgár; társulatok azonban, valamint kinstári és állami tisztviselők ki vannak zárva.

Bővebb felvilágosítások a földmivelésügyi ministerium VII/3. ügyosztályában, továbbá a tótsóvári erdőhivatalnál szerezhetők.

Budapest, 1909. évi február hó.

(11.) **M. kir. földmivelésügyi minister.**

Uhu

(2.—4.)

baglyot veszek és cserélek vizslakölyökkel, vagy foxterrierrel. Drávatamási, (Somogy m.) Stark főerdész.

Fehér Orpington keltető tyúktojás,

valódi tiszta faj, garantálva, darabja 27 fillér. Kapható Lőrincz István m. kir. főerdőőrnél, Erdőbádony, Zólyom megye. (9.VI.2.)

A VADÁSZ-VIZSLA.

Gyakorlati utmutató a vizslanevelés, tanítás, használat- és gyógykezeléshez.

Írta: **Stark Dezső** főerdész. (4.—1.)

Harmadik, bővített kiadás. Tíz művészi vizslaképpel.

Ára 2 kor. 10 f. ellenében bérmentve, — utánvétellel 2 kor. 65 f.

A szerzőnél: **Drávatamási** (Somogy m.)

Gazdáknak és baromfitenyésztőknek

nélkülözhetetlen segédkönyvek a

Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő és lapunk rovatvezetője által irt

baromfi- és házinyul-tenyésztési szakmunkák:

1. Általános tudnivalók III. kiadás ára 1.— K
2. Baromfitenyésztés I. " " 5.— "
3. Tyuktenyésztés II. " " 3.— "
4. Pulykatenyésztés II. " " 3.— "
5. Lud- és kaesatenyésztés I. " " 3.— "
6. Baromfiak hizlalása II. " " 1,50 "
7. Baromfitermékek értékesítése " 2.— "
8. Az ezüst szörmenyul tenyésztése és értékesítése. I. kiadás " 2.— "

E nyolcz munka a «Baromfitenyésztés» heti szaklap kiadóhivatalában **Kolozsvár Ferencz József-u. 5. II. 8.** az erdészeti állisztek s egyéb alkalmazottak által postautalványon megrendelve fele árban kapható. (1.—9.)

Saját magpergetőjében termelt legmagasabb esiraképpességű

tülevelű magvakat,
kitünő minőségű

lombfa-magvakat,
kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot, fűmagvakat, valamint répa-, here- és egyéb gazdasági magvakat ajánl (3. V. 4.)

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udv. szállító magyar magpergetőgyára, erdészeti csemetekertjei **Zalaegerszegen.**

Saját telepein nevelt, kitünően fejlődött, erdőszítési célokra alkalmas

tü- és lomblevelű csemetéket
gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyőket, sorfákat, élősövény-csemetéket ajánl

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udv. szállító magyar magpergetőgyára, erdészeti csemetetelepei **Zalaegerszeg.** (3. V. 4.)

Alkalmi vétel:
több millió tölgycsemete 20—150 cm. magasságban,
50000 drb diszbokor 1 1/2—3 m. " "
20000 " diszfenyő 1/2—3 m. " "